Kurdology, Human Rights and Genocide

2022-2023

College/ Institute	Arbil Technology College	
Department	Materials and Construction Technology Engineering	
Module Name	Kurdology, Human Rights and Genocide	
Module Code	KUR111	
Degree	Technical Diploma ■ Bachelor ☐ High Diploma ☐ Master ☐ PhD ☐	
Semester	1	
Qualification	PhD.	
Scientific Title	Asst.Profissor	
ECTS (Credits)	5	
Module type	Prerequisite ☐ Core ☐ Assist. ■	
Weekly hours	3	
Weekly hours (Theory)	(3)hr Class	(36)Total hrs Workload
Weekly hours (Practical)	( )hr Class	( )Total hrs Workload
Number of Weeks	12	
Lecturer (Theory)	Awara Kamal Saleh	
E-Mail & Mobile NO.	awara.saleh@epu.edu.iq	
Lecturer (Practical)	/	
E-Mail & Mobile NO.	/	
Websites	/	

Course Book

Course Description	كوردۆلۆجی و جینۆساید، وةكو وانةيةك هةولَيَكة بۆ خويَندنةوة و ئاطاداربوون لة لايةنةكانی ميَذوو و زمان و ئةدةب و جوطرافيا و كلتووری نةتةوةييمان. لةطةلأ هةموو ئةو ثاكتاوة رِةطةزييةی بةرانبةر بة نةتةوةی كورد ئةنجامدراوة. لة سةدةی رِابردوودا، كة بۆ خۆی ثيَويستييةكة بة مةبةستی ثةروةردةكردن و ئامادةكردنی نةوةيةكی نویَ كة شارةزاييةكی تةواوی لة بارةی سةرجةم رِةهةندةكانی ذيانی نةتةوةكةی هةبيَت.
Course objectives	1. ئاطاداربوونی قوتابيان لة قۆناغةكانی ميَذوو و ئةدةب و زمان و جوطرافيای نةتةوةكةمان. 2. ثةروةردةكردن و هۆشياركردنةوة و ئامادةكردنی قوتابيان بة زانياری بة سوود دةربارةی سةرجةم رِةهةندةكانی ذيانی نةتةوةكةمان.
Student's obligation	1. ئامادةبووني قوتابي لة هۆلةكان. 2.بةشداري كردنی قوتابيان لة وانةكاندا. 3 .ئامادةبوون لة تاقيكردنةوةي وةرزي و كۆتايي. 4.ئامادةكردن و ثيَشطةش كردني راثۆرت و سيمينار وتار و ئةركی مالَةوة و كويز.
Required Learning Materials	داتاشۆ، ثاوةرثۆينت، تةختةی سثی، سمارتفۆن، مةلزةمة، خويَندنی ئةلكترۆنی....هتد.

Evaluation

Task		Weight (Marks)	Due Week	Relevant Learning Outcome
Paper Review				
Assignments	Homework	10		
	Class Activity	2		
	Report	8		
	Seminar	8		
	Essay			
	Project			
Quiz		8		
Midterm Exam		24		

	Final Exam	40		
	Total	100		
Specific learning outcome:	کوردۆلۆجي دەروازەيێکە بۆ ئەوەي قوتابي لە ضەمکە بنەرِەتيەکاني بووني نەتەوەي کورد تێ بطات، وەکو هەموو نەتەوەکاني ديکەي جيهان، ضونکە کوردۆلۆجي دەرفەت بۆ قوتابي دەرەخسێنێت تاکو ئاطاداري سەرجەم ئەدطارە جوداکاني نەتەوەي کورد بێت. لە رِووەکاني (زمان، مێذوو، جوطرافياي کوردستان، فەرهەنط و باري رِۆشنبيري، لايەني کۆمەلآيەتي کۆمەلَي کوردیي. جطە لە کوردناسي قوتابي شارەزايي لە بنەماکاني جينۆسايد و ضەمکي جينۆسايد ئەيدادەکات و ئاطاداري سەرجەم ئەو تاوان و کۆمەلَکوذيانە دەبێت کە بەسەر کورد و نەوەکانيدا هاتووە.			
Course References:	1. زمانەوانى، محمد معروف فتاح، 1990 2. ئەدەبى کوردى و هونەرەکانى ئەدەب، د. شوکرییة رِەسول، 1989 3. زمانى کوردى دابەشبوونى جوطرافياى دیالَيکتەکانى، فوئاد حەمة خورشيد، 1985. 4. مێذووى زمانى کوردى، ن: زبير بلال ، و: يوسف رەئوف عەلى، بغداد، 1984. 5. جوطرافياى کوردستان، د. عەبدولَلاَ غةفور، ئەکاديمياى کوردى. 6. رِيبازة ئەدەبيەکان، د. فەرهاد ثيربالَ ، دەزطاى ئاراس.			
Course topics (Theory)			**Week**	**Learning Outcome**
ثێشەکى: زاراوة و ثێناسەى کوردۆلۆجى مێذووى کوردۆلۆجى طروثة کوردناسەکان هۆکارەکانى دەرکەوتنى کودۆلۆجى ئەو بابەتانەى کة نووسەرانى کورد بة غەيرة کوردناسەکانيان ناساندووة.			1	**زانیاری دەربارەی کوردناسی**
رِووپیوویەکی جوگرافیای کوردستان: **1. سنووری کوردستان.** **2. دابەشبوونی جوگرافیای کوردستان.** **3. جیۆپۆلەتیکی کوردستان.** **4. تۆپۆگرافیای کوردستان.** **5. سامانی سرووشتی کوردستان.**			**2**	**زانیاری دەرباەی جوگرافیای کوردستان**
ثێناسەو ضەمکى زمان زمان ضيية ثێناسەکانى زمان ئەرکەکانى زمان تايبەتمەنديەکانى زمان:			**3**	**ئاگاداربوون دەربارەی زمانەوانی**

(زمان ثيَرةوة، زمان رِةمزة، زمان دةنطة، زمان تايبةتة بة مرؤظ، زمانة سرووستييةكان هةموويان تةواون).		
ميَذووى زمانى كوردى ثيَطةى زمانى كوردى لة ناو خيزانة زمانةكانى جيهاندا دياليكت ضةمك و ثيَناسةى ثيَناسةى دياليكت جؤرةكانى دياليَكت	4	**ميژووی زمانی کوردی**
هۆکارەکانی دروست بوونی دیالیکتەکانی زمانی کوردی: **دیالیکتەکانی زمانی کوردی(سنوور و نەخشەی دابەشبوونیان)** **پیناسەی زمانی ستاندارد و چۆنییەتی دروستبوونی زمانی ستانداردی کوردی** **پیناسەی ئەلفبێ:** **تیروانین بۆ ئەلفبیی زمانی کوری** **دامەزرینەرانی ئەلفبیی کوردی**	5	**زانیاری دەربارەی لهجه کوردییەکان**
ئەدەبی کوردی: **چەمکی ئەدەب** **پیناسەی ئەدەب** **جۆرەکانی ئەدەب** **تایبەتمەندیەکانی فۆلکلۆر** **بەشەکانی فۆلکلۆر** **رەگەزەکانی ئەدەب** **هونەرەکانی ئەدەب(شیعر): جۆرەکانی شیعر** **پەخشان: جۆرەکانی پەخشان**	6	**ئەدەبی کوردی و فۆلکلۆر**
رِیبازەکانی ئەدەب: (کلاسیك، رِۆمانتیك، رِیالیزم) **نمونەی ژیان و بەرهەمی شاعیران(باباتاهیر، مەولەوی، نالی، مەلای جزیری)**	7	**ئاگاداربوون لە رِیبازە ئەدەبیەکان**
کورتەیەك لە میژووی کورد **پیناسەی میژوو** **ناوی کورد لای نەتەوە و هۆزە کۆنەکان** **دەولەتی ماد**	8	**میژووی کورد**
بەشی جینۆساید: **پیناسەو زاراوەی جینۆساید** **جۆرەکانی جینۆساید** **جینۆساید لە یاسای گشتی نیودەولەتییدا** **نەتەوەی کورد وەك قوربانی جینۆساید لە عیراقدا**	9	**زانیاری دەربارەی جینۆسایدی کورد**
تاوانی ئەنفال و قۆناغەکانی ئەنفال لە باشوری کوردستان **چەمك و پیناسەی ئەنفال** **ئەنفالی کورد** **هۆکارەکانی ئەنجامدانی شالاوەکانی ئەنفال** **قۆناغەکانی پرۆسەی ئەنفال** **ئەنجام و کاریگەرە خراپەکانی ئەنفال** **تاوانی بەکارهینانی چەکی کیمیاویی**	10	**ئەنفال و کیمیابارانی کورد**
کورتەیەك دەربارەی مافی مرۆڤ **گەشەکردنی مافی مرۆڤ** **گرنگترین ماددەکانی جارنامەی گەردوونی مافی مرۆڤ** **خەسلەتەکانی مافی مرۆڤ**	11	**مافی مرۆڤ**
جۆرەکانی مافی مرۆڤ **مافی چارەی خۆنووسین وەك مافیکی گشتی**	12	**مافی چارەنووس**

پيناسەی مافی مرۆڤ بڕیاری(688)		

Questions Example Design

ث1:ثيَناسةي ئةمانةي خوارةوة بكة:

1- دةنطي بزوين
2- كوردؤلؤجي
3- شيعر
4- دياليَكت

ث 2: ئةم بؤشاييانةى خوارةوة ثربكةرةوة؟

1.مامؤستا عةلادين سةجادي بؤيةكةم جار كتيبي ______________ لة سالَى ______________ نووسيوة.

2.سامانة سروشتيةكاني كوردستان بريتين لة ________،________ ، _____ ،______.

3.ڕِةطةزةكاني ئةدةب بريتين لة ________ ، ________، _____ ، ______.

ث 3: جؤرةكاني جينؤسايد بذميَرة و لةبارةيانةوة بدوىَ.

ث4: هؤكارةكانى دروستبوونى دياليكتةكانى زمانى كوردى ضين بيانذميرة؟

وةلاَمي نموونةيي ثرسيارةكان:

ث 1:

1- دةنطي بزويَن ئةو دةنطانةن كة لةكاتي دةربڕِيندا هيض تةطةرةيةك نايةتة ڕِىَ يان و بةسةر بةخؤيي لة سيةكانةوة دةردةضيَت.

2- كوردؤلؤجي بريتية لة ليكؤلينةوةيةكي زانستيانة دةربارةي ڕِةطةز، ميَذوو، زمان،ئةدةب، ئاين ، فةرهةنط، كةلةثووري كوردي،ياخوود بريتية لة ناسيني كورد و دةرخستني كورد وةك نةتةوةيةك كة خاوةني كياني نةتةوةيي خؤيةتي.

3- شيعر قسةيةكي خاوةن كيَش و سةرواية واتايةك دةطةيةنيت.

4- دياليَكت بةو جياوازيانة دةوتريَت كة لة نيوان جؤرةكاني يةك زماندا هةية لة ڕِووي ريَزماني و لايةني ثيَكهاتةي وشةو ضؤنيةتي دةربڕِين.

ث 2:

1- مێژووي ئەدەبي كوردي، 1952
2- ساماني ئاوي ڕووبارەكان، نەوت و كانزا، رووەك ، ئاژەل.
3- سۆز، ئەندێشە ، بير ، شێوە.

ث 3:

1- جينۆسايدي جەستەيي
2- جينۆسايدي بايۆلۆژي
3- جينۆسايدي كەلتوري.
4. جینۆسایدی ئابووری.

ث 4:

1. هۆکاری کەسی.
2. جیاوازی لایەنی دەنطسازی.
3. هۆکاری جوطرافی.
4. هۆکاری ئابووری.
5. هۆکاری ڕامیاری.
6. ڕۆشبیریی.
7. طۆرانی سروشتی لە زماندا.

Extra notes:

External Evaluator

دوای سەرنجدان و خوێندنەوەی تەواوی بابەتەکانی ئەم کورس کەتەلۆکە کە تایبەتە بە وانەی(کۆردۆلۆجی و مافی مرۆظ و جینۆساید) و لەلایەن مامۆستای وانە(د. ئاوارة کەمال صالح) دەطوترێتەوە. بەشێوەیەکی زانستی و ئەکادیمی بابەتەکان دانراون و توانیویەتی بە شێوەیەکی طشتی ڕەضاوی ئاستی زانستی قوتابیان بکات و هەروەها هەقی تەواوی بابەتەکەی لەڕووی زانستی و ئەکادیمیەوە بدات. تاوەکو ئامانجی وانەکە لە دروستبوونی هۆشیارییەکی نەتەوەیی دەربارەی لایەنەکانی ژیانی نەتەوەی کورد لای قوتابیانی قۆناغی یەکەم، سمستەری یەکەم برەخسێت و ببێتە جێطەی طرنطی پێدانیان.

لەطەلَ ڕێزدا....

پ. ی. مامۆستا بەختیار ئەحمەد مەحمود

2023/11/10